

Warsztat IV: Jeśli nowa formuła dialogu jest potrzebna, to co i kto powinien uczynić w ciągu najbliższego roku, żeby się do niej zbliżyć?

Prowadzący: Tomasz Schimanek

Podsumowanie dyskusji w ramach stolika IV:

Dyskusja była wielowątkowa, a jej uczestnicy podkreślali, że proces dochodzenia do nowej formuły dialogu w dużej mierze zależy od pomysłu na jej ostateczny kształt. Dlatego dość trudno w tej chwili określić, jakie konkretne działania w ramach tego procesu należałoby podjąć. Nie mniej, uczestnicy dyskusji określili pewne cechy tego procesu, które są według nich istotne, niezależnie od kształtu finalnego rozwiązania. Mieli także kilka pomysłów na to, kto powinien być gospodarzem tego procesu.

1. Cechy procesu dochodzenia do nowej formuły dialogu obywatelskiego:

- taki proces jest możliwy tylko, gdy będzie wola polityczna na najwyższych szczeblach władzy, aby taką nową formułę dialogu wprowadzić,
- proces powinien być otwarty, powszechny, dający możliwość wyrażenia opinii przez wszystkich interesariuszy, w tym również obywateli,
- konieczne jest zadbanie - w związku z tym - o sprawny mechanizm przekazywania opinii „z dołu do góry”, od obywateli do władzy; pośrednikiem (przekaznikiem) opinii obywateli powinny być organizacje pozarządowe, a organizacji pozarządowych ich federacje i reprezentacje,
- proces powinien być jawny i przejrzysty, aby budować zaufanie obywateli,
- nastawienie procesu na cele dialogu, a nie na formy, które powinny być funkcjonalne w stosunku do przyjętych celów,
- dążenie do wykorzystania i upowszechnienia tych narzędzi dialogu obywatelskiego, które są już dostępne (np. konsultacje), a dopiero w drugim kroku budowanie nowych mechanizmów i instytucji,
- proces wypracowywania nowej formuły dialogu powinien być poprzedzony szeroką edukacją, zarówno obywateli oraz ich reprezentantów, jak i przedstawicieli strony publicznej; bez rzetelnej wiedzy, trudno pracować nad formułą dialogu,
- dyskusję o nowych rozwiązaniach trzeba oprzeć o wyniki ewaluacji stosowania tych rozwiązań, które są obecnie dostępne w Polsce oraz tych rozwiązań, które sprawdziły się zagranicą (np. we Francji) a także na ocenie społecznego zapotrzebowania.

2. Gospodarze i uczestnicy procesu dochodzenia do nowej formuły dialogu obywatelskiego:

- gospodarzem procesu powinien być:
 - albo Prezydent RP, z racji jego stabilnej pozycji i roli arbitra w sporach politycznych,
 - albo Premier lub co najmniej Wicepremier, z racji silnej pozycji politycznej, ponad podziałami branżowymi w rządzie,

- albo koalicja, grupa inicjatywna, złożona z przedstawicieli kluczowych interesariuszy (Prezydenta, rządu, organizacji pozarządowych, ekspertów,...), co dałoby silną legitymizację dla całego procesu, ale też gwarancję na udział w nim różnych środowisk,
- istotną rolę w tym procesie powinna odegrać obecna Rada Działalności Pożytku Publicznego, która powinna inspirować i patronować różnym działaniom prowadzonym w jego ramach.

3. Inne pomysły dotyczące procesu dochodzenia do nowej formuły dialogu obywatelskiego:

- warto wykorzystać w tym procesie działania, które będą realizowane przez Partnerstwa Tematyczne w ramach wdrażania Strategicznej Mapy Drogowej, wypracowanej i przyjętej 15 października b.r. przez organizacje pozarządowe; jednym z kierunków działań w ramach Mapy jest bowiem szerokie uczestnictwo obywateli w stanowieniu prawa oraz tworzeniu polityk publicznych, a także wzmocnienie roli organizacji w dialogu społecznym i obywatelskim,
- nowe rozwiązania w zakresie dialogu obywatelskiego można testować w obszarze edukacji.
- proces powinien przy okazji edukować obywateli w zakresie partycypacji społecznej i zachęcać ich do aktywności w życiu publicznym.

opr. Tomasz Schimanek